

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezéréség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

— A' hadsereg ideiglenes főparancsnoka, Görgei Arthur tábornok ur a' magyar hadügyministeriumnak következő tudósítást küldött: Tápió-Bicske april 4. 1849. estve 9 órakor. Damjanics, Klapka tábornokok 's Hertelendi ezredes egyesült hadserege, haditerv következtében ma Jászberényből Bicske felé — hol 18,000 ember, 40 ágyu és számos röppentyűk Jellachich vezérlete alatt állottak — támadólag működött. Klapka tábornok serege 10 óra táján ért Bicske elé 's három oldalról rohammal nyomult a' helységbe, de az ellenség kemény ágyutüzélése, melyet közelsége miatt kiállani nem lehetett, a' gyalogságot N. Káta felé visszavonulni kényszeríté. Itt egyesült Damjanics seregével, mely rendeletemre megtámadá az előre nyomuló ellenséget. Páratlan hősiességgel rohanták meg lövegeikkel a' vitéz zászlóaljok a' Nagy-Tápióni nehéz átjárást 's hason vitézséggel az ellenség kedvező löveg hadállásait 's így nyomultam keresztül a' gyalog csatázásra ezen kedvező N. Káta és bicskei térségen. Az ellenség a' helységen túl az uralgó magaslatokon hadállást vön, felgyújtá részben Bicskét, melynélfogva kényszerülve voltam a' helységet elkerülni 's miután a' Kis-Tápión átkeltem megtámadást intéztem az ellenség jobb szárnyára. Alig látta azonban mozdulatomat, a' csatázást el nem fogadva Tápio-Ságig visszavonult. A' csata estve 6 órakor végződött, benne Damjanics minden gyalogságának és tüzéreinek magukat kitüntetni alkalmuk volt; példátlan vitézül küzdtek a' 3-ik és 9-ik honvéd zászlóalj 's 19-ik serezed 3-ik zászlóalja és a' lengyel legio.

— A' magyar hadsereg fővezérésege a' h. biz. elnökét ekép tudósítja: April. 1-én az ellenség erőltetett kémletet kísérelt meg Hatvanról Hort felé. — A' Hatvanban levő két század huszár Hort alá kényszerült hátravonulni; ott azonban Pöltemberg egyesült hadosztálya megállította az ellenséget, ki esteledetkor megint Hatvan

felé visszavonult. Az első ágyuszóra Görgei tábornok Gáspár ezredes hadosztályát rendelé ki a' Pöltembergféle hadosztálynak segítségül Hort alá, hol april. 1- és 2-ka közötti éjjel mind a' két hadosztály táborozott. Veszteségünk az nap 2 huszár volt, kiknek azonban lovaik épen maradtak. April. 2-án az ellenség tetemes erővel nyomult ki Hatvanból, Gáspár és Pöltemberg hadosztályait megtámadandó. Gáspár volt a' vezér, 's ő nemcsak hogy Görgei tábornok parancsait pontosan teljesítette, de még Hatvanon túl is üzte az ellenséget. Hatvan városa rohammal vétetett bé, 's az ellenséges vadászok igen kevés kitartással védelmezték a' várost. Gáspár a' Zagyva hidját szinté rohammal vette bé. Az ellenség Bagh felé húzódott vissza. Az előőrök Hatvanba szállásolák bé magukat, 's a' két hadosztály nagyobb része azon éjjel Hort és Hatvan közt táborozott. Az ellenség részéről Schlick volt a' fővezér, Lichtenstein és Barrot tábornok kíséretében. Veszteségünk, a' mennyire eddigelő kitudható volt, 20 emberből áll, holtakat és sebesülteket öszszeszámitva. Az ellenség vesztesége még nem tudható azért, mert még halottait is elviszi magával.

Ezen hivatalos tudósítás kiegészítéséül a' h. v. b. elnöke jelentése nyomán még következőkről értesítjük a' közönséget.

A' tegnapi hatvani csata igen fontos volt: mert általa azon terv, melyet derék lelkes vezéreink szintolly ügyesen combináltak, mint gyönyörű öszhangzással effectuáltak, biztosítva lön. — Az ellenség a' mocsáros Galga völgyén túl elsánczolta magát; azonban Görgei tábornok hadteste Gyöngyösre, Hontra nyomult 's Hatvant ostrommal bévette 's meg is tartotta, 's april 3-án onnan erős kémletben előre is nyomult. Ámde míg ezen győzedelmes mozdulatok történtek, egy nagyszámú seregünk átment a' Galgával egyesült Zagyván, 's előőrseink már Czeglédig czirkálóak, kiknek megpillantására Jellachich rögtön visszavonult; főőrök pedig a' sánczoknak hátában és oldalán áll, mellyek az ellenségnek e' szerint már nemcsak használhatlanokká, de veszélyesekké is váltak, 's mely-

lyekből, úgy látszik, kivonulását már meg is kezdte. Seregeink borzasztó marschot tettek főleg Visoczky osztálya Damianics seregéből, melly apr. 2-án estve Hatvannál csatázott. — A' sereg jó kedvű, örömmel megyen előre, 's bizik a' győzelemben. — Nagy tért nyerénk: Hevesmegye, utolsó faluig, a' Jászág egészen 's Pestmegyének egy része a' miénk. A' tegnapi csatára megjegyzendő, hogy Kiss Ernő altábornagy ur a' csatában jelen volt, 's a' legirtózatossabb ágyutüz közepette a' leghidegebb életmegvetéssel párosult fényes vitézségének buzdító példája által a' győzelemre igen sokat tön: ő kiérdemlé a' „le brave des braves“ nevet.

Gróf Batthyány Kázmér országos biztos és Perczel Mór tábornoktól a' honvédelmi bizottmányhoz intézett 's nyilvánosság elébe tartozó következő tudósítás érkezett.

Pétervárad, martius 28. 1849. — A' még Szegeden megállapított hadi intézkedés szerint, az ellenségnek folyó hó 22-kén a' szőreg-szentiványi sánczokból történt diadalmas kiszorítása után, a' szeged-szabadkai vonal biztosítására és különösen Gyala bevételére a' szükséges intézkedéseket megtévén, 23-kán megindultunk Szegedről, és 26-kán Verbásznál, a' ráczságnak hamar legyőzött ellentállása után, a' bácsi csatornán átkelvé, 27-kén Péterváradra megérkeztünk.

Egy bizonyos előérzés készitete bennünket ezen expeditióra, mellynek valósága iránt már 25-kén Szeghegyen meggyőződénk, hol a' Würtemberg huszárokból egy 12 főből álló vitéz csapat talalkozánk, melly derék tisztjök Fachk főhadnagy *) vezérlete alatt egész elszántsággal tört át Csaba tábornok küldetése nyomán, az egész vidéket körülszáguldozó és fölötte hatalmaskodó ráczság csoportán keresztül és kiteve magát a' legnagyobb veszélynek, dicsó elhatározással, és erőtetett hadmenettel sietett valamellyik magyar tábor felkeresésére, magának tudomást szerezni: vajjon áll-e még a' nemzeti kormány és bejelenteni azon veszélyt, mellybe a' pétervárad nagyszerű erősséget a' több hetek óta tartott elzárás és szándékosan terjesztett hazug hírek ejtették.

A' mit a' derék huszár tiszt Fachk szóval jelentett, arról Péterváradon 's Ujvidéken csak hamar illő tudomást szerzének maguaknak.

A' várat, melly Karloviczról és a' római sánczokból a' ráczság és Nugent seregei által keritve tartaték, védelmi eszközök, tisztaság, jó karbani tartása 's czélszerű elrendezése tekintetében, a' legjobb karban, sőt tökéletességben találánk, úgy, hogy ezen európai hírű első rendű vár, az

*) Most már százados.

alsó vidék ezen törhetlen uralkodása és hazánk egyik legdrágább kincse a' részben legkisebb veszélynek sincsen kiteve.

A' ráczság dühe elől ide menekült számos vidékiek úgy, mint a' hadfiak általában örömittas lelkesedéssel fogadtak 's ennek tapasztalása egy, soha el nem feledhető érzelemmel tölté el kebleinket.

Fogadtatásunk a' legfelségesebb ünnepélyek közé tartozandó, minőben halandó részesülhet.

Az ellenséges csapatokkal körülvett vár biztosítására következőleg intézkedtünk.

1) A' várparancsnokságban a' katonai és polgári hatalmat központosítók, míg a' vidéken a' rendes polgári hatalom helyre nem áll, minélfogva az eddigi főparancsnokság hatósága megszüntetett.

2) A' hazug hírek akadályozására a' vár őrségben rendes szolgálatot tevő 's részint a' városban lakó idegen származású tiszték, úgy a' vár 's város, mint Ujvidéknek 24 óra alatti elhagyására a' legszigorúbban elutasítottak; a' nyílt árulással terhelt 's fogságban levő tiszték pedig rögtönítelő haditörvénszék elibe rendeltettek állíttatni.

3) A' vár 's város nagyobb biztosítására 's kellő rend fentartására hadi bizottmány alakíttatott.

4) A' haza iránti hű szolgálatban érdemeket szerzett egyének által a' megüresült tiszt állományok részint betöltettek, részint haladék nélkül be fognak tölteni.

5) A' vár feladás körüli alkudozások és értekezésekből eredhető árulás rögtöni büntetésére kellő intézkedések tétettek.

Igy tehát ezen expeditio 's itteni intézkedéseink által Péterváradot a' nemzet ismét sajátjának vallhatja.

Epen most veszszük a' bács-szegedi hadsereg parancsnokától Igmándy alezredestől, azon örvendetes jelentést, hogy Gyallát elfoglalá 's Theodorovicst megverve, számos foglyok, fegyverek, töltés szekér 's marhák birtokába jutottak.

Verbásznál és Ó-Kéren a' ráczságból számosan lekaszaboltatván, 400 darab marhánál több esett birtokunkba, melly a' várórség élelmezésére hajtának.

Martius 29-én.

Mai napon az ellenség sánczolásbani előhaldásának meggátlása, 's leginkább erejének megismerése végett a' várórség egy része Kamenicz felé, jelenlétünkben Hollán alezredest vezérlete alatt, egy kicsapási demonstratiót tön. Ez alkalommal a' várórség rettenthetlen vitézségéről elegendőképp meggyőződénk. — Két órai erős ágyuzás után a' II-ik zászlóalj honvédek, Miguelek, Eszték és Gyulaiak már már az ellenséges sánczokig nyomultak elő, 's csak többszörös parancsának sikerült őket visszahajtani.

Különös dicséretet vivott ki e' hadi operatio-

nál a' Karlovicz felé állomásozó előőrségi csapat, melly alig volt 50 főnyi 's több századnyi határőröket 3 óráig tartott öldöklő viaskodással diadalmasan visszakergette.

Ugyan e' mai napon több mint 60 gyanus és vétkes lelkületű főtiszt a' várból kiharancsoltatott.

Mi részint a' népség lelkesítése, részint az árulók kiűzése 's némely védelmi intézkedések elrendezése által iparkodánk két napi ittlétünk alatt a' várt biztosítani.

Meg kell még említenünk, miként a' horgosi nemzetőrség egy csapata, Császár Miklós kapitányuk vezérlete alatt, folyó hó 23-án czirkálás alkalmával, egy csapat szerb dzsidást megszalasztott, egyet elfogott négy dzsidával 's négy lóval, hármat pedig levágott.

Kis-Kér, mart. 30.

Utunkban vettük Gál ezredes jelentését, melly szerint a' várbóli tegnapi kicsapás előmozdítása tekintetéből a' f. szentiványi rácz tábor ellen általunk rendelt támadás O-Kérről kiküldött egy dandárral Mihalovics őrnagy parancsa alatt tökéletesen sikerült. A' ráczok megverettek, 500-nál több lekaszabolgatott, tömérdek ló és szarvas marha esett birtokunkba.

Kula, mart. 31.

Ma reggel Kis-Kérről megindulván, midőn Verbásznál a' csatornán átkelnék, Kula részéről a' csatornán túl, és nyomban Szent-Tamás részéről is a' ráczok által megtámadtatám. De csak néhány percnyi ütközés után előbb is a' kulaiak, utóbb a' szent-tamásiak megszalasztattak.

Perczel Miklós dandárparancsnok ügyes és bátor vezényletének köszönhető e' könnyen veszélyessé válhatott támadás visszaveretése; mely alkalommal a' derék lovas ütég tűzérei Semsei kapitány alatt dicsőségesen tüzeték ki magukat. Egy 3 fontos ágyut és egy zászlót fogtak el.

A' ráczság rémületesen futott el.

Kulára érkezve mindenfelől magyar német jött üdvözlötünkre 's hódolat jelentésre, átkozva a' császári családot, melynek gyalázatos hitszegése 's uszítása őket ily nagy veszélybe dönté.

De még a' sztapári erősen elsánczolt ráczok is rimázkodtak kegyelemért, mely nekiök, miután a' doroszói magyarság iránt példás felebaráti szeretettel viseltettek, megadták.

Most jelentik, hogy Nugent csapatai Zomborról megszöktek közeledésünk hírére. — És Zombor megadja magát. —

Ez által operatioim immár Bács alsó része tökéletes meghódítására, 's különösen Szent-Tamás ellen lesznek irányozva.

Tömérdek gabona, marha jöve Kulán birtokunkba, mely most Szabadkára fog hordatni.

A' kivándorlottak száma, mely hadamat ki-

séri, ezerekre rug. És tömérdek bajt és gondot okoz.

Perczel Mór,
tábornok.

Ha isten segít, Bácska ismét miénk lesz pár nap alatt; és én újra Péterváradon. Hol még egy kis erőt kell hagynom, és ha más nem küldetnék, Perczel Miklós alezredest fogom interimaliter behelyezni.

Perczel m. k.

Haszonbéri hirdetés.

Az országos teljhatalmu biztosságnak, folyó 1849-ik év martinsa 26-káról kelt 640. számú rendelete következtében, a' magyar álladalomnak (ezelőtt fiscalisi névvel illetett) ezen fekvő javai: u. m.

Dobokamegyében: Kötke, Mikola, Szép Kenyerü-Szentmárton, Szombattelke és Vasas-Szentivány.

Belsőszolnokmegyében: Bálványos-Váralyja, Kérő, Dézsakna, Somkut, Nagy-Borszó, Soosmező, Hollómező, Boérfalva, Disznópataka, Magyar-Lápos és Ungurfalva.

Kővárvidéken: Kis-Nyires, Nagy-Bunn, Csugásztra, Restolcz, Lemény, Pirossa, Vöröaju, Gyükeres, Fejérszék, Kis-Fentős, Ó és Kis Bozinta, Remete, Körtvélyes, Kapálnok, Monostor, Váád, Rusor és Funác; végül

Szatmármegyében: Miszt-Magyarós; minden ezekhez tartozó haszonvételi jogokkal (kivéve az erdőket) nyilvános árverés útján, a' többet ígérőknek, három évekre, haszonbérbe fognak adatni.

Az árverés tartatni fog: a' dobokamegyei jókra nézt f. év april. 13-án Szamosújvárt; a' belsőszolnokiakra nézt april. 16-kán Dézsen; a' kővárvidékiekre nézt april. 19-én Nagy-Somkuton; csak is Ó és Kis Bozintát, és a' Szatmármegyébeni Miszt-Magyaróst illetőleg f. év april. 23-án Nagybányán; mindenütt a' szekező helyeken.

Az árveréstől, a' kellő biztosíték- és bánatpénzzel ellátásuk mellett, senki, az izraeliták sem zárhatnak el.

A' kivenni szándékozók e' javak állásáról a' hely színén, vagy a' dézsi ispánságnál ismereteket szerezhetnek.

Nem hivatalos rész.

Vegyes hírek.

— Az osztrák dynastiát a' büntető istenség azok által is sujtani kezdi, kikre támaszkodva reménylette zsarnok hatalmát fentarthatni. A' szláv elem is Csehországban 's másutt üdül ki mámorából 's látja, hogy a' habsburgoknak csakugyan igazsága van a' nemzetiségek sokat pengetett Gleichberechtigung-jával. Bánja is ő, szlávok, németek,

oláhok vagy rácok legyenek alattvalói, csak hogy mindnyájan egyenlő jogu rabszolgák legyenek, kik fölött korlátlanul uralkodhassék. És hogy a' szlávok csakugyan ébredenek, annak bizonyosságául igen érdekes adatokat közölnek a' debreczeni lapok.

— **Fischof**, a' szét kergetett kremzieri országgyűlés egyik szabadelvű tagja, büntető perbe fogatott jeléül annak, hogy Austriában a' politikai vélemény a' törvények oltalma alá van helyezve. Ez általánosan becsült férfi sorsa Prágában a' lakosság minden osztályánál 's a' legkülönbözőbb pártoknál is nagy részvétet keltett.

— Egy bécsi lapban közlött prágai levél szerint, **Borroscht** a' másik szabadelvű követet a' csehek csak nem tenyereken hordozzák.

— Söt ki hinné? A' kevéssel ezelőtt bálványul tisztelt **Jellachich** arczképét megégették, míg **Kossuthunkat** nyilvánosan, az utcákon éljenzik. Jól megértsük: ez Prágában, Csehország fővárosában történik.

— Egy szláv szellemű prágai lap pedig így nyilatkozik: Austriának az oroszszali szövetezése a' hatalmas britt leopardot felingerelte, a' nagy köztársaságot megboszanította. Angolhon a' beavatkozás ellen nyilatkozik, Frankhon pedig fenyegetődik, hogy ily esemény után kénytelen szeregeit az Alpeseken túl indítani a' francia közvélemény megnyugtatására. Mart. 4-ike óta minden rokonszenvet elvesztett (t. i. Austria) Németországban is; most nincsenek más szövetségesei, mint Orosz-, Nápoly- és Spanyolország.

— Ugyanazon lap után olvassuk az Alföldiben, hogy **Radeczkynek** hivatalos jelentések szerint, jelenleg csak 50—60 ezernyi sereg áll hatalma alatt. Pedig neki 100 ezerre volt szüksége, hogy **Lombard-Velenczét** elfoglalja.

— A' szellemi metamorphosis anynyi stadiumain keresztül ment **Allg. Öst. Zeitungot Welden** bécsi parancsnok bétiltotta. Azért, mert a' nevezett lap a' kormány eljárásait bírálai vakmerős-ködött.

— Felyő hó 3-án egy jól felszerelt, szép erőteljes fiatalságból álló lengyel lovas zászlóalj érkezett Debreczenbe. Még több is fog jöni.

— Ugyanakkor érkezett meg a' volt szász comes díszhintója, melyet **Bem** altábornagyunk ajándékuul küldött Debreczenbe.

1) **Memnon** barnapej, angol televér mén **Cató-iva-dék**, hág itten Kolozsvártt 15 p. forintért, belső királyutczában 36-ik számú háznál. (3)

(1) **Matotsi Pál** fazakas mesternek, k. Farkasut-

czai, **Bikfalvi Lajos**, és **Krasznai János** Telkeik szomszédságokban lévő, háza, örök áron eladó, ára felől értekezhetni, a' ház tulajdonossal a' kaszárnya utczábau saját házánál. (3)

(2) **O. Szilváson**, 's hozzá tartozó helységekben — egy **Preszakán**, **B. Botsárdon**, terjedelmes szép majorsági birtokok — ugy egész mundra praedialis birtok egy vagy több évekre, a' jeleni környülményekhez képest kedvező feltételek mellett, a' folyó évi apr. 24-ről számítandólag, minden órán haszonbérben kiadók — hóvebb értesítést lehet irántok venni Kolozsvártt az **Ovárba gr. Mikes** háznál. (6)

(2) Kolozsvártt a' hidelvén egy kert, mellette lévő szép szállóval, akár örök áron, akár haszonbérbe kiadó; értekezni lehet tanácsos **Mátéfi Jozsef** urnál. (3)

HIRDETÉS.

1) A' katonaság számára a' b.-hunyadi, n.-kapusi, gyalai; kolozsvári, tordai, válaszuti, szamosújvári és dézsi állomásokon megkivántató kenyér és ló tápszer kiszolgáltatása, orsz. t. h. főkormánybiztos **Csány László** ur egyenes rendeletére, árcsökentés útján, a' kevesebbet ígérőknek ki fog adatni. Mi is a' végett tétetik közhírré, hogy a' vállalkozni akarók f. hó 23-án, Kolozsvártt, a' város házánál, délelőtti 10. órakor tartandó illetén árcsökentésen, kellő bánatpénzzel ellátva, megjelenjenek. A' vállalkozások külön egyes állomásokra nézve is elfogadtatnak. Kolozsvártt, april. 9-én 1849.

Tar Imre,
élelmezési főbiztos.

1) A' ki husvét első napján délután a' sétaterre vezető uton egy kék köves arany karpereczet megtalált, sziveskedjék azt **Persian urnak** „Arany fa“ czimű kereskedési boltjába (dr. **Pataki** piaci házánál 6. szám alatt) letenni, hol az átadónak illendő jutalom fog szolgáltatni. (3)

(1) Külső magyarutzában a' szentpéteri kórház mellett két szoba és konyha — valamint a' piacon a' 6-ik szám alatt az utcára két festett szoba butorral vagy a' nélkül a' jövő Szentgyörgy naptól kezdve kiadók; értekezhetni az utolsó házi tulajdonosnál. (2)

Felhívás.

(2) Azon t. cz. urak és hölgyek, kiknek néhai **Lézo Ferencz** fő tanodai kö-és könyv nyomda igazgatónál zálogaik maradtak; tizenöt nap alatt husvét harmad napjától számítva, zálogaik kiváltására az alolirt által fel szolittatnak. **Cseh Ferencz**
Kolozsvári tanító rendi házi igazgató (3)

(2) Közelebről, folyó április 16-án és azt követő napokon nagy számból álló mindenféle fejös és meddő juhok, kosok, notinok, e' mellett sok mindennemű szarvasmarhák, ökrök, bornyas és meddő tehenek, lovak fognak itt Kolozsvártt az ugynevezett **czukorgyár udvarán** köz árverés útján, az állalom részére, el-adatni. (3)

LEGUJABB.

Örömhír. A' kormányelnök Dányról, april. 7-ről tudósítja a' honvédelmi bizottmányt:

hogy vitéz sergeink Windischgrätz, Schlick és Jellachich személyes vezérlete alatti egyesült seregét apr. 6-án Isaszeg vidékén több positioiban tökéletesen megverték.

Későbbi tudósítása szerint pedig seregünk Gödöllőről is visszaverte az ellenséget.

Hajoljunk meg tisztelettel Görgey fővezér előtt!

'S imádjuk a' népek istenét, hogy mire e' sorok kikerülnek sajtó alól, egy nagyobb szerű örömhírral le-
pessünk meg.

